

VAN STOLKPARK KOERIER

Nieuws van en voor alle bewoners van het Van Stolkpark

Nr 28 - oktober 1985

Uitgave van de Wijkvereniging 'Van Stolkpark'

Redactie: Mevrouw J. J. O. van der Brugh - van Lierop, Else Ringnalda - Houtsmuller en Anneke Landheer - Roelants (eindredactie). Fotografie: Rob Luijer.

Aanbieding ontwerp- bestemmingsplan Scheveningse Bosjes

Op 8 juli jongstleden overhandigde de voorzitter van de Wijkvereniging 'Van Stolkpark', Drs F. J. B. Bruins, tijdens een korte bijeenkomst het door de Wijkvereniging zelf opgestelde ontwerpbestemmingsplan voor de Scheveningse Bosjes aan de wethouder van Ruimtelijke Ordening, Verkeer en Vervoer, Mr C. J. Nyqvist.

Kruispunt Duinweg - Kanaalweg - Professor P. S. Gerbrandyweg

Vroeger en nu - zie pagina 7

21 oktober ledenvergadering

van de Wijkvereniging 'Van Stolkpark' te houden in de Franse School, Parkweg 9. Aanvang der vergadering 20.15 uur. Nadere informatie volgt in de huis-aan-huis te verspreiden agenda.

Griekse Tuinen

Claude Lorrain. Château de Champagne bij Mirecourt

In nummer 26 van de Van Stolkpark-koerier vertelde ik u over Egyptische tuinen. Dit keer wil ik u het een en ander vertellen over de tuinen van de Grieken. De Grieken zagen zich niet zoals de Egyptenaren genoodzaakt om, als de regentijd met zijn overstromingen voorbij was, al het beschikbare land opnieuw te verdelen, te beplanten en binnen een half jaar te oogsten.

Voor de Grieken was het van géén enkel belang om zo drastisch in de natuur in te grijpen, want hun land was van nature 'parkachtig': kalkrotsen, bergbeekjes en vergezichten over vlaktes en heuvel-land met hier en daar een ijle cypres of een grillige olijf, schaduwrijk, waar vijgen, eiken, platanen of acacia's bossen vormen; hellingen die alle seizoenen bloeiende bolgewasjes (onder andere alliumsoorten, anemonen, fritilarias, gladiolen en lilies) opleverde en waar druiven en allerhande kruiden groeiden (majoraan, pepermint, rozemarijn, salie en tijm) en vaste of één- en tweejarige planten als margrietten, papavers, leeuwbeekjes, stokrozen en verbascum. Alles puur natuur!

De Grieken konden het landschap laten zoals het was. Ze zochten alleen maar een mooi plekje uit met een magnifiek vergezicht om er hun tempels, orakels of amphitheatres te bouwen. Ze schaafden de natuur een beetje bij, tapten soms een beek af om een waterval te creëren of plantten extra bomen aan rondom hun agora (marktplein) om zodoende in de schaduw te kunnen vertoeven, te discussiëren of te filosoferen. Voor hun tempeldiensten plukten ze een overdaad aan bloemen, maakten er slingers van of vlochten kransen (onder andere laurierkransen voor overwinnaars). Ze genoten van wat de natuur hen bood. De antieke Griekse tuin is dan ook volkomen tegengesteld aan die uit het oude Egypte. De Griek ging van het bestaan-

de uit, verwijderde of voegde iets toe. De Egyptenaar ommuurde een stuk grond ter bescherming tegen woestijnzand, roofdieren en te veel zon. Alles wat er in groeide was door zijn handen aangeplant, net zoals in onze stadstuinen, patio's en de kloostertuinen van weleer.

Een Griekse nederzetting heeft wel iets van onze bungalowparken. De Griek hield van contrast, zijn gave, wiskundig uitgemeten bouwsels tegenover de grilligheid van het landschap. Het verre uitzicht en de beslotenheid van huis of tempel.

Kortom: ze lieten tuin en landschap in elkaar overgaan of ze zagen de hele natuur als hun park.

De Egyptische en Griekse tuinprincipes staan dus diametraal tegenover elkaar. In de huidige tuinarchitectuur kan men van beide uitgaan. Er is géén beter; het is een kwestie van smaak en de omstandigheden, die de voorkeur bepalen. Ons Van Stolkpark is de laatste tijd eerder 'Grieks' van stijl en ik zou graag zien, dat het iets meer 'Egyptisch' in de hand werd gehouden. Enige roodbladige acers, beuken, prunus of malussoorten, geelbladige bomen zouden het park ten goede komen, er meer fleur aan geven. Bovendien is de hoeveelheid brandnetels dit jaar ronduit een aanfluiting voor zo'n mooi park als het onze kan zijn. Het is als een 'landschapspark' aangelegd in de vorige eeuw, maar het is nu bezig te verwilderen. Misschien zijn de twee strenge vorstperiodes en natte zomer er debet aan en doet de algehele bezuiniging er nog een schepje bovenop. Hoe het ook zij, de stijl van zo'n landschap is groots, wijds, monumentaal en het moet goed onderhouden worden, als dit niet teloor wil gaan.

Wat het ontstaan van deze stijl betreft, kunnen we wel zeggen, dat ze terug grijpt op de antieke tuinen van de Grieken en Romeinen. In de 17de eeuw, toen

de belangstelling voor de Griekse cultuur weer opleefde, schilderde en etste Claude Gellée, genaamd Le Lorrain (geboren in Lotharingen in 1600 en in Italië overleden in 1682) romantische landschappen. Op zijn 14e jaar reisde de verweesde jongen voor het eerst naar Rome en leerde er schilderen. Hij was weldra zo beroemd, dat zelfs de Paus en de koning van Spanje zijn werk bestelden. Men ging hem kopiëren en om dat te voorkomen stelde hij zijn 'Liber Veritatis' samen (boek der waarheid): een verzameling tekeningen naar zijn schilderijen.

Dit boek kwam in Engelse handen terecht. In dat land, aan de hand van die tekeningen werden er voor het eerst landschapsparken aangelegd. Duitse tuinarchitecten volgden en dezen beïnvloedden weer ons land. Deze tuinstijl maakt gebruik van Griekse tempeltjes en ruïneachtige gebouwtjes, vergezichten en waterplassen, zoals Claude Lorrain dacht, dat het er in Griekenland uitgezien moest hebben.

Tenslotte nog dit: als we over antieke tuinen spreken, dan mogen we niet zwijgen over het labyrint. Hoewel we de oudste doolhof pas vorige eeuw hebben opgegraven zijn het de Grieken geweest, die het ons hebben geleverd en van die tijd af tot op heden, hebben mensen labyrinten aangelegd. Het oorspronkelijke was van koning Minos op Kreta (vóór 2000 voor Christus).

In het hart van de doolhof leefde een mens-stier, die jonge maagden ten offer eiste. De meisjes werden door gangen van warrig groeiend, stekelachtig struikgewas gejaagd en vonden nimmer meer de uitweg.

In ons land kent men er ook enige. Een goed aangelegd en onderhouden exemplaar ligt bij kasteel Weldam in Overijssel.

Else Ringalda

Twee heugelijke gebeurtenissen werden eind augustus in één gezin in het Van Stolkpark gevierd.

De heer en mevrouw Ganzevoort waren 40 jaar getrouwd en woonden 40 jaar in hetzelfde huis op de Belvédèreweg; reden voor uw redactie om aan dit dubbele feest aandacht te schenken in de Koe-rier.

Het echtpaar, uit Overijssel afkomstig, kwam in de zomer van 1945 pas getrouwd naar Scheveningen, dat toen nog vestingstad was, met het idee hier slechts drie maanden te wonen. Op voorwaarde, dat zij de vorige bewoonster van het huis, de toen 81-jarige mevrouw Henriette de Groot - Dupont, onderdak zouden verschaffen, konden de Ganzevoorten de beschikking krijgen over het huis, dat samen met het buurhuis in de oorlog 'Haus Flensburg' heette; het was toen commandopost van de Kriegsmarine.

Het Van Stolkpark was toen nog onderdeel van de vesting. De duidelijkste sporen van deze vesting waren de toen nog aanwezige bunkers, waarvan er één op het Belvédèrduin in het zicht lag van het huis van de Ganzevoorten. Merendeels zijn de bunkers gesloopt, deze ligt nog in het zand 'verstopt'.

In de duinen lag nog scherpe munitie; de zuivering van de duinen begon in die tijd. De huizen in het Van Stolkpark waren leeg - de Duitse (militaire) bewoners waren vertrokken. Bovendien waren de huizen op een enkele na praktisch onbewoonbaar door het ontbreken van vensterglas. Ook stond in de begintijd nog een schildwacht bij het Hotel de la Promenade.

Van het huis aan de Belvédèreweg was slechts de achtergevel voorzien van vensterglas - in ieder geval een soort woonbaar.

Mevrouw Ganzevoort - Noback kwam als jong meisje van 20 naar Den Haag. Tussen de geboortes van haar drie dochters door studeerde zij Nederlands. Als uitloper van haar studie geeft zij - na als begin een geslaagde stoomcursus tijdens pianolessen aan een Engelsprekend buurmeisje - al sinds jaar en dag Nederlandse conversatielessen aan buitenlanders. Van haar leerlingen zijn er die dank zij een door mevrouw Ganzevoort zelf opgezette methode binnen drie maanden Nederlands leren spreken.

Mevrouw Ganzevoort is erelid van de American Women's Club en verzet bergen werk, onder andere voor de twee keer in het jaar te houden bazars, waarvan de opbrengst (per keer circa f 16.000) bestemd is voor niet-gesubsidieerde projecten als een couveuse voor het Juliana Kinderziekenhuis, een nierdialyse-apparaat voor het Rode Kruisziekenhuis en nieuwe uniformen voor de Haagse gehandicapte padvindsters.

De heer Ganzevoort werd in 1937 opgeroepen voor een officiersopleiding, moest in 1938 voor herhaling opkomen, werd in 1939 gemobiliseerd en na in

1945 opnieuw opgeroepen te zijn, overgeplaatst naar Den Haag. In 1947 zwaaide hij af. Door zijn technisch-commerciële achtergrond wist hij een baan bij de KNAC te krijgen (er reden in die tijd 150.000 auto's!) en bleef dit tot 1960. Vervolgens werd hij directeur bij Citroën Nederland in Amsterdam. Aangezien Amsterdam-Zuid per auto in veertig minuten uitstekend bereikbaar was en verandering voor de kinderen - die inmiddels allen op het VCL naar school gingen - niet als ideaal beschouwd werd, verhuisden de Ganzevoorten niet.

Zoals vele dingen in de familie Ganzevoort uit perioden van dertien jaar bestonden, ook deze keer: in 1973 veranderde de heer Ganzevoort van baan, dit keer voor twee jaar, en viel als adjunct-directeur in bij het Opleidingsinstituut in Driebergen. In 1975 solliciteerde hij naar een baan bij de directie Verkeersveiligheid, gevestigd aan de Kanaalweg. Deze baan vervulde hij met veel genoegen tot aan zijn pensionering in 1982. Gepensioneerd zijn betekent voor de heer Ganzevoort beslist niet dat hij de kans krijgt zich te vervelen. Hij is kerkvoogd van de Eglise Wallonne en bestuurslid van een verzorgingstehuis. Aan de drie kleindochters besteedt hij graag en veel aandacht. En dan, niet te geloven, blijft er nog tijd over om naar hartelust te knutselen.

Voor hun ondergrondse activiteiten in de Tweede Wereld Oorlog werden zowel de heer als mevrouw Ganzevoort in juli 1981 onderscheiden met het verzetsherdenkingskruis.

Wij wensen dit levenslustige echtpaar nog vele gelukkige jaren toe in ons Van Stolkpark.

J. en A.

Haags glas-in-lood

In de kunstkar van het Haags Gemeentemuseum is een kleine foto-expositie ingericht die een beeld wil geven van het veelsoortige glas-in-lood dat in Den Haag te vinden is.

Kerken, woonhuizen en overige gebouwen zijn bezocht en er zijn ongeveer tachtig glas-in-loodramen uit diverse periodes gefotografeerd.

Hierbij kreeg het museum de hulp van vele tipgevers die op een oproep in diverse kranten reageerden. Zo werd het mogelijk bij vele Hagenaars thuis te fotograferen.

Wat de belangrijke gebouwen betreft zullen sommige ramen bij de inwoners van Den Haag bekend zijn, maar zijn andere glas-in-loodramen zoals bijvoorbeeld in de Koninklijke Wachtkamer van station Hollands Spoor, door weinigen gezien.

Het oudste raam dat werd gefotografeerd, is er één van de St. Jacobskerk (1541) en het meest recente raam bevindt zich in een woonhuis (1977).

Aan Haags glas-in-loodateliers wordt extra aandacht besteedt op deze expositie terwijl de technische kant van het vak met behulp van een video-productie wordt toegelicht.

Wellicht kan deze tentoonstelling er toe bijdragen dat de vaak ondergewaardeerde kunst van het 'schilderen met licht' wat meer belangstelling krijgt.

In de maanden september en oktober zal de kunstkar elke donderdagmiddag tussen 12 en 16 uur op het Plein te vinden zijn.

Het kappen van bomen in de Scheveningse Bosjes

In oerwoud van behoorlijke omvang, in van nature volgroeid bos en woud, heeft niet te worden gekapt en hoeft niet te worden ingegrepen om dergelijk bos in stand te houden. Het woud verjongt zich zelve. Onderhoud van bos wordt echter noodzakelijk, zodra er exploitatie, dus kap en uitsleep, heeft plaats gevonden. Onder andere kan bijplant dan noodzakelijk worden.

In door de mens geplante bossen evenwel is tijdens groei en ontwikkeling geregeld ingrijpen noodzakelijk om een oppervlakte bos als zodanig te laten voortbestaan en om het bos de toebedachte rol in de mensenmaatschappij te laten spelen.

Alle bossen in Nederland zijn onder invloed van de mens ontstaan of geplant, zo ook de Scheveningse Bosjes.

Zoals dat in ons wijkblad wel is beschreven. Geregeld ingrijpen in ontwikkeling van die Bosjes, bijvoorbeeld door dunning - dat is licht en ruimte verschaffen aan overblijvend geboomte - is dus toe te juichen.

In de Scheveningse Bosjes is het uit oogpunt van beheer van een wandelbos

evenwel niet gewenst dunningen uit te voeren tijdens de groeiperiode, zoals eind juni en begin juli 1985 geschiedde in het Van Stolkpark, gelegen tussen de Scheveningseweg en de Van Stolkweg. Machines als motorzagen en verchippers - die twijgen, takken en stammetjes verhakselen - hinderen wandelaars en verontrusten de vogelwereld. Dunningen worden over het algemeen uitgevoerd in herfst en winter. Dat is beter voor de ontwikkeling van het bos.

Bij voldoende voorbereiding in dit wandelgebied, zou gewenste dunning - kap van overtollig geboomte - in het gangbare seizoen kunnen zijn uitgevoerd. Zelfs nu de beheerder dode zware takken in kronen van oude gespaarde overblijvende bomen laat verwijderen. Het laatste om wandelaars bij wind en storm tegen vallend hout te beschermen. In de groeiperiode zijn dergelijke voor de wandelaar gevaarlijke stukken hout in de hoogte beter te herkennen dan in de winter, wanneer alle takken bladerloos zijn.

Zo op het oog lijkt een combinatie van de twee werkzaamheden - het verwijde-

ren van dood hout uit de kronen en het dunnen - goedkoper en efficiënter. Toch strookt een op die wijze misschien bereikte kostenbesparing niet met het karakter van het oude wandelbos.

Het vóór aanvang der werkzaamheden merken der bomen die moeten worden verwijderd of moeten worden behandeld om in herfst of winter te kunnen werken is een van de minste eisen die aan bos door de wandelaar kan worden gesteld. De belangstellende heeft dan bovendien tijd voor inspraak bij de uitvoering.

Ook zou het dan niet voor kunnen komen, dat jonge bomen zoals eiken - die hier de toekomst van het bos vertegenwoordigen - tijdens de drukte van het werk onnodig zouden sneuvelen.

Tenslotte nog de opmerking, dat beheerders van bossen alle beheersmaatregelen - dus bijvoorbeeld ook dunningen - in hun bossen kunnen uitvoeren aan de hand van een goedgekeurd beheersplan.

F. W. Rappard

Iepeziekte

De afgelopen periode hebben medewerkers van de Dienst Groenvoorzieningen en Milieu-educatie opnieuw iepenziekte geconstateerd. De met iepenziekte besmette bomen leveren door hun besmettelijkheid een gevaar op voor gezonde bomen in de omgeving. Wie denkt met een zieke iep te maken te hebben, kan dit melden bij de afdeling Onderzoek van de DGM, telefoon 88 93 35.

In Den Haag staan ongeveer 17.000 iepen. Zijn deze besmet met de schimmel die wordt verspreid door de grote en kleine iepespintkever, dan gaan zij dood.

De kevers leggen de eitjes onder de schors van de boom en overwinteren daar als larven. In mei en juni boren de jonge kevers zich een weg naar buiten en vliegen naar de toppen van gezonde bomen, waarbij de schimmel wordt overgebracht. Om het besmettingsgevaar een halt toe te roepen, moeten zieke bomen zo snel mogelijk worden gerooid en vernietigd.

Zieke iepen zijn herkenbaar aan verdorde blaadjes aan de top van de twijgen, die voor de rest grotendeels ontbladerd zijn.

De ziekte komt alleen voor bij iepen.

Kunstuitbreiding en het Van Stolkpark

Op 27 augustus viel bij alle Haagse wijkorganisaties een exemplaar van het 57 bladzijden tellende tussenverslag van de stuurgroep Kunstuitbreiding Scheveningen - Hoek van Holland in de bus. Een mogelijke kustuitbreiding zal ook voor het Van Stolkpark niet zonder gevolgen blijven, zo blijkt uit het rapport. Gelukkig is het nog lang niet zo ver, indien het al ooit tot verwezenlijking van de plannen komt. Een standpunt van het Haags gemeentebestuur zal pas worden voorbereid, zo schrijft de Wethouder van Ruimtelijke Ordening, Verkeer en Vervoer, Mr C. J. Nyqvist, in zijn begeleidende brief, nadat de eindrapportage van de stuurgroep in 1986 is ontvangen. Dan ook zal nadere informatie worden gegeven over de mogelijkheden tot het leveren van inspraak.

In haar tussenrapport laat de stuurgroep zich vooral uit over de ruimtelijke en financieel-economische haalbaarheid van de plannen aan de hand van drie modellen voor uitbreiding van het kustgebied tussen Scheveningen en Hoek van Holland. Het is de bedoeling, dat de stuurgroep begin 1986 in het eindrapport uitspraken doet over de noodzaak en wenselijkheid van kustuitbreiding. Hierna kan het provinciaal bestuur in de loop van 1986 een politieke beslissing nemen over het plan, zodat voor het eind van 1986 een politieke beslissing op landelijk niveau verwacht kan worden. Een verklaring voor dit hoge tempo kan gevonden worden in het aflopen van de Delta werken en het voorlopig uitstellen van de aanleg van de Markerwaard.

Het gemeentebestuur van 's-Gravenhage is niet alleen in de provinciale stuurgroep voor de kustuitbreiding in het leven geroepen. De achtergrond daarvan is, dat de plannen letterlijk van ingrijpende betekenis voor onze stad kunnen zijn. In positieve zin gaat het hierbij om een mogelijke aanzienlijke verruiming van de werkgelegenheid op Scheveningen door de aanleg van een Vierde Haven en om ruimte voor de bouw van rond 16.000 nieuwe woningen.

Doordat de stad echter is aangelegd in de wetenschap, dat aan de zeezijde geen uitbreiding mogelijk zou zijn, is ook het wegnemen hierop niet berekend. Voorzover dit voor het Van Stolkpark van belang is, komt de provinciale stuurgroep tot de volgende constatering:

- De route Sportlaan - President Kennedylaan - (Prof. Teldersweg) - Hubertusviaduct krijgt een zware verdeelfunctie bij aanleg van de kustuitbreiding.

- Ook bij een (daaraan evenwijdig lopende) alternatieve NO-ZW verbinding in de kustuitbreiding zelf krijgen

de President Kennedylaan, Segbroeklaan en Teldersweg in de avondspits meer voertuigen te verwerken dan de huidige capaciteit toelaat. Tevens kan een weg door de kustlocatie de druk op het tracé via de Houtrustweg doen verhogen.

Samenvattend kan in dit stadium gesteld worden, dat bij aanleg van een woninglocatie in de kustuitbreiding niet onbelangrijke verkeersproblemen te verwachten zijn, in het bijzonder voor de bestaande hoofdwegstructuren van Den Haag.

Bij het verdere onderzoek zal daarom bijzondere aandacht moeten worden besteed aan de noodzakelijke aanpassingen van de verkeersinfrastructuur (particulier en openbaar vervoer). Daarbij zal gepoogd moeten worden de hiervoor vereiste uitbreiding zo beperkt mogelijk te houden. Tot zover het tussenverslag van de provinciale stuurgroep.

Tegen deze achtergrond hebben de Gezamenlijke Scheveningse Bewoners Organisaties (GSBO) - waartoe ook de Wijkvereniging 'Van Stolkpark' behoort - op hun beurt besloten een werkgroep Kunstuitbreiding te vormen om vooral de gevolgen voor de achterliggende wijken te bestuderen en daarvoor hun mening en suggesties aan de betrokken autoriteiten kenbaar te maken.

Mr Ton Landheer

De Van Stolkparkkoerier

gebundeld in één map: vanaf het eerste in oktober 1978 verschenen nummer tot en met het laatst verschenen nummer.

Er is nog slechts een beperkt aantal beschikbaar. Afgehaald bij het secretariaat, Prof. P. S. Gerbrandyweg 3, kost deze Koeriersbundel f 15,—.

Van de boekentafel

'Kursussen voor de vrije tijd'

Onder deze titel heeft het informatiecentrum MAIC een overzicht gemaakt van de vele mogelijkheden die er zijn op het gebied van cursussen onder andere in talen, allerhand handvaardigheid, computers, koken en sport. Alle gegevens, zoals prijs, duur en plaats zijn in dit boekje te vinden.

Het boekje is voor f 1,— te verkrijgen bij het MAIC, Gedempte Burgwal 12, Den Haag.

Haagse Senioren Gids

De Haagse Senioren Gids geeft antwoord op de door ouderen meest gestelde vragen. Bovendien bevat het gidsje tal van adressen en telefoonnummers van instanties en instellingen die ouderen van dienst kunnen zijn. De gids is samengesteld en geproduceerd door de afdeling Voorlichting. De gids is verspreid onder alle Hagenaars, die op 1 juli 65 jaar of ouder waren. Behalve bij het Gemeentelijk Informatiecentrum is de gids ook verkrijgbaar bij de Dienst Burgerzaken op het stadhuis en bij het Stadsdeelkantoor in Loosduinen.

Rondkomen, bespaartips van de gemeente Den Haag

Deze folder is bestemd voor Hagenaars, voor wie het elke maand weer een puzzel is hoe zij rond moeten komen. Onderwerpen die erin worden aangesneden zijn: schuldsanering, belastingen, studiefonds, sociale uitkeringen en energiebesparing. De folder is samengesteld en geproduceerd door de afdeling Voorlichting. Deze gratis brochure is behalve bij het Gemeentelijk Informatiecentrum ook verkrijgbaar bij de gemeentelijke diensten en bedrijven.

Haagse tuinen/ Gardens of The Hague

Dit boekje over een bijzonder aspect van het Haagse groen, namelijk de verschillende tuinen, is tweemaalig. Het geeft zowel in het Nederlands als in het Engels beschrijvingen van de Rozentuinen in het Westbroekpark, de Japanse Tuin en de Oudhollandse Tuin in Clingendael, de Heemtuin in Madestein, de Kruidtuin, de Bejaardentuin en de Botanische Tuin, alle drie in het Zuidpark, en van school- en kinder-, volks- en straattegeltuinen.

Het rijk geïllustreerde boekje, dat is samengesteld en geproduceerd door de afdeling Voorlichting, is voor f 2,— verkrijgbaar bij het Gemeentelijk Informatiecentrum en bij de VVV-kantoren.

Het kan ook schriftelijk worden besteld door overmaking van f 3,40 (inclusief portokosten) op girorekening 21756 ten name van afdeling Voorlichting, verkoop drukwerken.

Buurtpreventie

'Zou er bij ons ingebroken zijn', is een vraag, die menigeen door het hoofd speelt in de laatste uren van zijn vakantie. Bij ons was gelukkig niet ingebroken, maar bij andere bewoners van het Van Stolkpark wel.

Misschien is het heel toevallig, maar een van de eerste stukken, die mij na de vakantie in mijn ambtelijk bestaan onder ogen kwam, was het Algemeen Politieblad van 3 augustus, dat opende met een artikel over 'Ervaringen met buurtacties tegen criminaliteit' van de hand van mijn collega, A. Roëll.

'De toegenomen criminaliteit, in het bijzonder de inbraken, het gevoel dat politie en justitie daar onvoldoende tegen doen, de toeneming van de belangstelling voor de problemen en de behoeften van de slachtoffers, de groeiende onwil om misdadigers nog langer als slachtoffers te zien en de toegenomen neiging van groepen van burgers om zelf actief voor hun belangen op te komen', - zo schrijft hij - 'zijn even zovele redenen voor alle betrokken partijen - burgers, politie en justitie - om tot de overtuiging te komen dat een effectievere bestrijding van de criminaliteit een actievere betrokkenheid van de burgers vereist. In de Verenigde Staten heeft deze overtuiging in de jaren zeventig tot velerlei vormen van collectieve betrokkenheid van de buurt bij de bestrijding van criminaliteit geleid.

Deze beweging is inmiddels naar Europa overgewaaid en in enige Nederlandse steden (onder andere Amsterdam, Lelystad en Haarlem) zijn kort geleden min of meer naar Amerikaans voorbeeld vrijwillige buurt- of burgerwachten opgericht ter bestrijding van de criminaliteit. Het is moeilijk te voorspellen hoe deze beweging zich hier verder zal ontwikkelen. Van de eerste burgerwachtgroepen zijn er nu al weinig overgebleven. Desondanks bestaat er nog veel belangstelling voor vormen van burger- of buurtwachten en er zitten zeker goede elementen in. De overheid zou er niet verstandig aan doen passief langs de kant te blijven staan.

De eerste introductie, eind 1984, van burgerwachten in Nederland heeft nogal wat stof doen opwaaien. Men sprak toen van burgerwachten en daarbij werd gedacht aan ploegen van patrouillerende jonge mannen die vooral 's nachts en in het weekend de straat op zouden gaan om de mensen en eigendommen van de buurt te beschermen en misdadigers op te pakken. Omdat de politie er zelf niet meer voldoende aan deed zouden zij dus politietaken overnemen. De eerste 'officiële' reacties hierop waren nogal schrikachtig en negatief.

Begin 1985, nadat men van de eerste schrik was gekomen en informatie over 'neighbourhood-watch-programma's' uit de V.S., Canada en Engeland hier

was doorgedrongen, verdween de benaming burgerwacht en werd er van buurtwacht, buurtpreventie, burgerhulp, en dergelijke gesproken. Was het de bedoeling van de burgerwachten geweest een deel van de politietaken over te nemen, nu de overheid meer greep op de situatie kreeg werd het de (officiële) bedoeling dat de mensen zich meer om hun buurt zouden gaan bekommeren en met de politie zouden gaan samenwerken bij het bestrijden van de criminaliteit.

Tot zover het artikel in het Algemeen Politieblad, dat voortgaat met een beschrijving van vrijwel uitsluitend Amerikaanse situaties en acties, noodgedwongen, omdat in Nederland nog vrijwel geen ervaring is opgedaan met buurtpreventie. Het gemeentebestuur van Amsterdam komt de eer toe als eerste in ons land te hebben nagegaan of een dergelijk systeem ook hier zijn nut zou kunnen hebben. Het resultaat van dit onderzoek, dat enkele maanden geleden werd afgesloten, is, dat men het in Amsterdam het proberen waard vindt.

Gebleken is, dat buurtpreventie in de Verenigde Staten een vast onderdeel vormt van een grootscheepse campagne voor misdaadpreventie, die daar al een jaar of tien wordt gevoerd. Buurtpreventie is later ook in Canada ingevoerd en sinds 1 september 1983 eveneens in Groot-Londen. Er zijn aanwijzingen, dat deze vorm van misdaadpreventie - in de Angelsaksische landen bekend als Neighbourhood Watch - goede resultaten geeft. Zeker is, dat sindsdien in bepaalde delen van Londen het aantal misdrijven met 30% is verminderd, al kan niet worden vastgesteld, dat dit uitsluitend het gevolg is van de buurtpreventie.

De buurtpreventie steunt op vier hoofdelementen:

1. Onderlinge bereidheid in een buurt een oog te houden op elkaars eigendommen en om verdachte activiteiten gericht tegen die eigendommen aan de politie te rapporteren alsmede deze bereidheid naar buiten kenbaar te maken.
2. Het duidelijk merken van alle voor diefstal in aanmerking komende eigendommen en het gemerkt zijn naar buiten kenbaar maken.
3. De eigen woning goed beschermen tegen de gelegenheidsinbreker.
4. Samenwerking in de buurt om eventuele structurele problemen op het gebied van veiligheid te signaleren en te verbeteren.

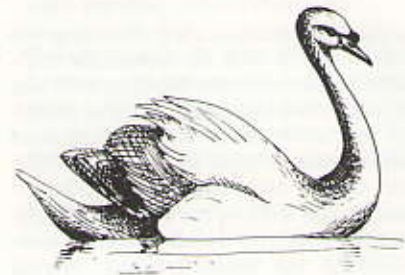
Eén van de kenmerken van de grote stad is - zo vervolgt de Amsterdamse nota - dat mensen zeer op zichzelf leven, hun naaste burens niet of nauwelijks kennen en ook geen reden hebben om zich daar druk over te maken. In een buurtpreventieschema is het kennen en willen

kennen van de burens de noodzakelijke voorwaarde om tot succes te komen.

Om dit te bereiken is een werkwijze ontworpen waarbij de politie het initiatief neemt om deze samenwerking te starten waarna de bewoners het initiatief overnemen en handhaven.

Opmerkelijk is de toevoeging aan deze passage, dat het initiatief, uiteraard, ook van bewonerszijde kan komen. Anders gezegd, het is eveneens mogelijk, dat bewonersorganisaties de politie vragen in hun wijk zo'n project op te zetten. Misschien is het ook wel iets voor het Van Stolkpark!

Mr Ton Landheer

De HTM en de werkzaamheden aan de Scheveningseweg

Begin juli liet de HTM (Haagsche Tramweg Maatschappij) een keet plaatsen aan het doodlopende gedeelte van de Van Stolkweg. Het ligt in de bedoeling dat deze keet ongeveer twee jaar dienst zal doen tot de renovatie van de Scheveningseweg zal zijn voltooid.

Bewoners van de Van Stolkweg belden gealarmeerd bestuursleden van de Wijkvereniging 'Van Stolkpark' met de vraag waar de keet voor was en waarom de keet juist op die in het oog lopende plaats stond en dan ook nog een keet van een lelijke rode kleur!

Na overleg tussen het bestuur van de Wijkvereniging en de HTM heeft de HTM zich bereid verklaard de keet te verplaatsen naar achteren, zo dicht mogelijk tegen de Scheveningseweg aan en zo ver mogelijk uit het zicht van de Van Stolkweg. Bovendien heeft de HTM zich bereid verklaard de keet in groen te doen overschilderen. Heel veel dank, HTM!

- 1909: een dame heeft altijd voorrang

Kruispunt

Maandag 23 september was het dan zo ver. Het kruispunt Duinweg - Kanaalweg - Prof. P.S. Gerbrandyweg werd tot voorrangskruispunt verheven door de plaatsing van vier gloednieuwe verkeersborden.

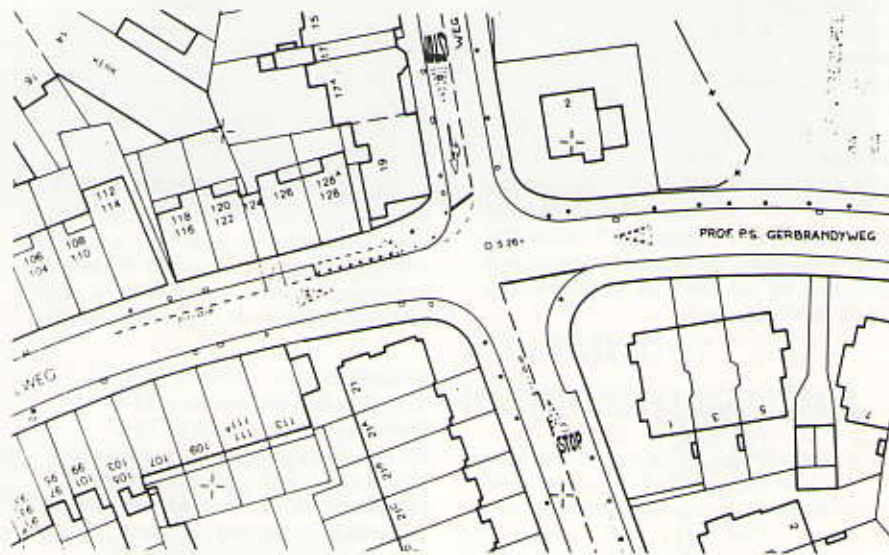
Voor het bestuur was het een grote dag. Immers, al op 28 mei 1976 wendde de Wijkvereniging 'Van Stolkpark' zich voor de eerste keer tot de Gemeenteraad van 's-Gravenhage met het verzoek de vier borden die hier tot voor enkele dagen de nadering van een gevaarlijk kruispunt aangaven, te vervangen door andere, zodat ter plaatste een voorrangskruispunt zou ontstaan. 'Dit kruispunt is zeer onoverzichtelijk. Als gevolg daarvan vinden hier regelmatig aanrijdingen plaats', zo staat in de inmiddels vergeelde copie van die brief te lezen, en verder: 'Als regel blijven de gevolgen beperkt tot blikshade. Bovendien zou het de veiligheid van een groot aantal scholieren van het Eerste Vrijzinnig-Christelijk Lyceum bevorderen'.

Sindsdien is dit verzoek vele malen een punt van bespreking geweest op de maandelijkse bestuursvergaderingen. Ook werd herhaaldelijk bij het gemeentebestuur aan de bel getrokken. Een eerste succesje vormde de brief van 15 maart 1977, waarbij Burgemeester en Wethouders van 's-Gravenhage de Wijkvereniging lieten weten, een nadere studie te verrichten met betrekking tot de verkeerssituatie op het kruispunt. Bijna twee jaar later, op 15 februari 1979, schrijven B en W, dat uit het on-

derzoek is gebleken, dat de door ons gesignaleerde gevaarlijke verkeersgedraging kan worden tegengegaan door de zuidelijke trottoirhoek van het kruispunt te verbeteren. Korte tijd later werd het kruispunt het bewuste 'oor' - zoals dat ambtelijk heet - aangenaaid. Het hielp wel wat, maar onvoldoende. Het moest nog tot november 1984 duren, voordat Burgemeester en Wethouders een aantal nieuwe voorstellen deden ter verbetering van de situatie. Nadat deze in het bestuur waren besproken kon op 31 januari 1985, dankzij de gastvrijheid van Munis, Mutual Insurance

Company, op Duinweg 21, in een comfortabele omgeving met direct uitzicht op het kruispunt met alle naaste burens de naar oordeel beste oplossing uit de gedane voorstellen gekozen worden. Daarvan werd mededeling gedaan aan het gemeentebestuur.

Helaas moest toch eerst nog een scholier na een aanrijding per GG en GD van het kruispunt afgevoerd worden, voordat uitvoering gegeven werd aan de uitslag van het overleg. Er waren toen al weer zeven maanden verstreken. Niettemin, eind goed, al goed.

- 1985: borden en strekpen moeten onstuimige weggebruikers intomen

Om en bij de promenade

Brug Nieuwe Duinweg

Tegen de tijd, dat u dit leest, is het allemaal misschien al weer achter de rug. Maar nu zijn de brugleuningen van de enkele jaren geleden op verzoek van de Wijkvereniging 'Van Stolkpark' fraai herstelde lantaarns op de brug in de Nieuwe Duinweg vervangen door hoge hekken van stevig kippegaas. En naast de brug staat een groot monster, dat overdag soms heftig staat te sissen. Weest u gerust. Alles wordt hersteld en vernieuwd in de oude staat teruggebracht. Met hulde aan de directie van Gemeentewerken voor dit initiatief.

Wilde flora langs de Prof. Teldersweg

'Om de natuur wat dichterbij de mensen te brengen en hoe mooi een wilde plant vaak is' heeft de Dienst Groenvoorzieningen en Milieu-educatie op de middenberm van de Prof. Teldersweg nabij het Promenade Hotel, waar na het graafwerk voor de waterleidingsbuizen Watertoren - Hoek van Holland - 'braak' was komen te liggen, bezaaid met 'inheems kruid', zoals wilde peen, margriet, Jacobskruiskruid, bereklauw en akkerhoningklaver. Enerzijds was de opzet de bodem te verarmen door er zand in te stoppen, aangezien een schrale grond meer planten de mogelijkheid biedt te groeien. Anderzijds was de bedoeling insecten als torretjes en kevertjes te lokken, die met hun aanwezigheid weer allerlei vogelsoorten aantrekken.

Langs de Prof. Teldersweg is heel wat geplukt. Dit was aanleiding voor een raadslid om voor te stellen bordjes te plaatsen met 'Verboden te plukken'.

Hondedrolenzuiger tot nader order uitgesteld

Helaas kon door technische problemen de Haagse gemeentelijke 'hondedrolenzuiger' niet, zoals afgesproken was, de laatste week van augustus en de eerste week van september in het Van Stolkpark komen zuigen. De afspraak hiervoor is verschoven naar een ander vast te stellen datum.

102-jarige overleden

In huize Duinrust is de oudste inwoner van het Van Stolkpark, mevrouw Geertje Abbas - Edens, op 7 september 1985 overleden. De oudste inwoners van Duinrust en van het Van Stolkpark zijn nu 98 en 97 jaar oud.

Wordt lid

van de Wijkvereniging 'Van Stolkpark' U kunt de Wijkvereniging steunen door lid te worden en een bedrag van minstens f 15,— per jaar over te schrijven naar postrekening 34 41 829 ten name van de penningmeester van de Wijkvereniging 'Van Stolkpark'.

Het bestuur van de Wijkvereniging doet al hetgeen in haar vermogen ligt voor een goed woon- en leefklimaat in het Van Stolkpark, ook in uw belang.

Draagt u al een Van Stolkparkdas?

Ze zijn er in blauw, groen en wijnrood: dassen, shawls, chokers en butterflies van het Van Stolkpark.

Afgehaald bij het contactadres kosten ze: dassen f 15,—, shawls en chokers f 17,50 en butterflies f 20,—.

Babysitters

Minimum tarieven zijn nu:
f 3,— per uur van 19.00 - 24.00 uur
f 3,50 per uur na 24.00 uur
f 4,— per uur vóór 19.00 uur
(dus overdag)

Als een babysit blijft slapen, dan wordt het tarief berekend tot het moment van thuiskomst van de ouders.

Verder is het noodzakelijk gebleken beide partijen er op te wijzen, dat er duidelijke afspraken moeten zijn over de tijd van thuiskomst en ook over het al dan niet ontvangen van bezoek tijdens het babysitten. Het is voor iedereen prettiger als dit van te voren goed geregeld is.

Roderik Bender, telefoon 55 47 11
Veroniek Bender, telefoon 55 47 11
Hellen Bruins, telefoon 52 23 47
Hanka Gerretsen, telefoon 54 00 92
Marlies Landheer, telefoon 54 12 96
Desirée Landheer, telefoon 54 12 96
Jolanda Schuurmans, telefoon 55 15 44
Erik Wilmink, telefoon 54 90 36
Hanneke Wilmink, telefoon 54 90 36

Wijkvereniging 'Van Stolkpark'

Bestuur:

Voorzitter:

Drs F. J. B. Bruins,
Van Stolkweg 26,
telefoon 52 23 47

Secretaris:

Mr J. Mulder,
Prof. P.S. Gerbrandyweg 15,
telefoon 54 99 72

Penningmeester:

J. A. Kusters,
Belvédèreweg 17,
telefoon 52 33 94

Leden:

Mr T. Landheer,
Prof. P.S. Gerbrandyweg 3,
telefoon 54 12 96
R. P. Luijer,
Kanaalweg 27,
telefoon 54 13 13
Mevrouw E. A. D. Ringnald -
Houtsmuller, Hogeweg 6,
telefoon 54 03 29
Mevrouw Th. H. E. Wilmink -
Weijhenke
Duinweg 4
telefoon 54 90 36

Contactadres:

Prof. P.S. Gerbrandyweg 3,
telefoon 54 12 96

Van Stolkparkkoerier:

Eindredactie:

Anneke Landheer - Roelants,
Prof. P.S. Gerbrandyweg 3,
telefoon 54 12 96

Verspreiding:

Rob Luijer,
Kanaalweg 27,
telefoon 54 13 13

Burenhulp:

Wijkhoofd:

Mevrouw E. M. Braat - van Pelt,
Belvédèreweg 1,
telefoon 54 52 04

Plaatsvervangend wijkhoofd:

Mevrouw M. C. Goes - van Romondt,
telefoon 55 84 55

Wijkcontactambtenaar:

H. P. Treffers
Wijkaangelegenheden,
Nassauplein 18-19,
telefoon 12 29 48

Wijkagent:

B. D. Nieland,
Politiebureau Duinstraat,
telefoon 10 30 44

Rayonagent:

C. A. van der Kolk,
Politiebureau Duinstraat,
telefoon 10 30 43